

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र
या आठवड्यातील हवामान अंदाज
गुरुवार (28/12/2023) – बुधवार (03/01/2024)

स्थान	तापमान (°C)		पावसाची शक्यता	ढगांचे आच्छादन	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास) किमान-कमाल	सापेक्ष आर्द्रता %	
	किमान	कमाल				किमान	कमाल
नाशिक	16-17	30-31	नाशिक, दिंडोरी, ओझर, पिंपळगाव, पालखेड, कळवण, वणी, लोणी – गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ ते ढगाळ	07-08	21-25	40-50
पुणे	15-16	30-31	पुणे, फुरसुंगी, लोणी काळभोर, उरुळी कांचन, पाटस, यवत, नारायणगाव, बारामती, इंदापूर – गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ ते ढगाळ	08-12	20-27	39-47
सोलापूर	14-15	31-32	सोलापूर, तुळजापूर, पंढरपूर, लातूर, औसा, वैराग, बारशी, नात्रज- गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ ते ढगाळ	13-17	20-27	65-69
सांगली	16-17	31-32	शिरगुप्पी, खानापूर विटा, शेटफळ, पळशी, वाळवा, पलूस, कवठे, मिरज- गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ ते ढगाळ	13-17	16-28	59-70
विजयपुरा	13-14	31-32	विजयपुरा, चडचन, तिकोटा आणि तेलसंग गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ ते ढगाळ	16-19	17-26	67-77
हैदराबाद	13-14	29-30	हैदराबाद, मेडचल, जहिराबाद- गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ ते ढगाळ	10-13	32-37	76-83
सातारा	15-17	31-32	सातारा, खटाव, फलटण – गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ ते ढगाळ	08-10	23-30	52-54
अहमदनगर	13-14	29-30	कर्जत, राहाता, कोपरगाव, संगमनेर, अकोले, अहमदनगर, श्रीगोंदा, जामखेड – गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ ते ढगाळ	11-15	20-29	43-58
जालना	14-15	29-30	जाफ्राबाद, अंबड, जालना, गानसावंगी, मंठा- गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ ते ढगाळ	07-11	23-30	49-56
बुलडाणा	14-15	30-31	बुलडाणा, चिखली, सिंदखेडराजा, दि.राजा – गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ ते ढगाळ	07-13	22-34	43-52
कोल्हापूर	18-19	33-35	कागल, करवीर, गगन-बावडा- गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ ते ढगाळ	07-13	18-31	54-77
बंगळुरू ग्रामीण	16-17	27-29	आणेकल, दोडुबल्लापूर, बेंगळुरू-पूर्व, बेंगळुरू-उत्तर, बेंगळुरू-दक्षिण – गुरु - बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ ते ढगाळ	15-18	37-58	83-94

बेलागावी	16-18	31-32	बेळगावी, गोकाक, चिकोडी, अथनी- गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ ते ढगाळ	10-16	19-40	69-81
बिदर	14-15	30-31	बसवकल्याण, हुमानाबाद, बिदर- गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ ते ढगाळ	10-14	23-31	72-85
बागलकोट	13-15	30-31	हुनगुंड, बागलकोट, जमखंडी, मुधोळ- गुरु- बुध - पाऊस नाही	स्वच्छ ते ढगाळ	17-19	16-30	67-81

टीप: वरील हवामान माहिती खालील संकेतस्थळांवर दिलेल्या हवामान अंदाजाचा सारांश आहे

https://www.wunderground.com/?cm_ven=cgi

<https://imdagrmet.gov.in/weatherdata/BlockWindow.php>

<https://www.timeanddate.com/weather/india>

भाकृअनुप-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र अचूकतेचा दावा करत नाही.

II. पाणी व्यवस्थापन

a. फळ छाटणी नंतरचे दिवस: 104

अपेक्षित पॅन बाष्पीभवन: 3.5-4 मिमी

शिफारस केलेले सिंचन प्रमाण:

- जर माती वाप्सा (क्षेत्र क्षमता) स्थितीत असेल तर द्राक्षबागेला पाणी देऊ नये.
- अंकुर वाढीच्या अवस्थेमध्ये (फळ छाटणीचा हंगाम), ठिबकद्वारे 6000-6800 लि./एकर/दिवसाने सर्व द्राक्ष उगवणाऱ्या प्रदेशांना पाणी द्यावे.
- बंधारे ओले ठेवण्यासाठी मलचिंगगचा सराव करावा. यामुळे बांधाच्या पृष्ठभागावरील ओलाव्याचे बाष्पीभवन झाल्यामुळे रूट झोनमध्ये तयार होणारी क्षारता कमी होईल.
- फुलोऱ्यापासून फळधारणेपर्यंत, ठिबकद्वारे 2000-3400 लिटर/एकर/दिवसापर्यंत सिंचन द्यावे. पुढे, जर वाढ इच्छेपेक्षा जास्त असेल, तर सिंचनाच्या पाण्याचा वापर निम्म्याने कमी करा.
- मणी विकासाच्या अवस्थेत, सर्व द्राक्ष उत्पादक प्रदेशांसाठी 6000-6800 लिटर/एकर/दिवस ठिबकद्वारे सिंचन करावे.

पोषक व्यवस्थापन

- दाट कॅनोपी मध्ये इन्फ्लोरेसेन्स नेक्रोसिस ही समस्या असू शकते. बाजूच्या कोंब काढून टाकाव्यात आणि

योग्य वायुवीजनासाठी सूर्यप्रकाश आत प्रवेश करण्यासाठी कॅनोपी कमी करा. कूज (फुलणे नेक्रोसिस) च्या समस्या टाळण्यासाठी/कमी करण्यासाठी कॅनोपीमध्ये पुरेसा सूर्यप्रकाश आणि हवेच्या हालचालीसाठी कॅनोपी व्यवस्थापित करावी .

2. तापमानात संभाव्य घटासह लवकर परिपक्व आणि रंगीत वाणांमध्ये, पेडिसेल क्रॅकिंग जवळ बेरी क्रॅकिंग / बेरी क्रॅक होण्याची शक्यता असू शकते. जर काढणीचे वेळापत्रक 30 दिवसात केले असेल, तर बोरॉन आणि कॅल्शियमचा वापर करू नये. येथे पैसे आणि वेळेचा अपव्यय होईल. याचा वापर द्राक्षबागेत आढळलेल्या कमतरतांच्या अधीन असावा. छत घनतेवर लक्ष केंद्रित करावे आणि त्यानुसार नियमन करावे. क्रॅकिंग असल्यास, दुय्यम संक्रमण (रोग आणि फळ माशी) नियंत्रित करावी.

3. येत्या आठवड्यात तापमान कमी होण्याची शक्यता असल्याने, 15 किलो SOP दोन स्प्लिटमध्ये लावा आणि वेळींमध्ये पोटॅशियमची पातळी वाढवण्यासाठी SOP फवारणी करा.

फुलोरा ते सेटिंग अवस्था:

1. कूज (फुलणे नेक्रोसिस) च्या समस्या टाळण्यासाठी फुले येण्याच्या अवस्थेपर्यंत नत्रावर आधारित कोणतेही खत घालू नये.

2. या आठवड्यात 3-4 किलो फॉस्फोरिक ऍसिड दोन ते तीन भागांमध्ये टाकावा. लक्षात ठेवा की सिंचनाच्या पाण्याचा सामू 6.0 च्या जवळ असावा. किंवा सुरुवातीच्या खताची मात्रा म्हणून एसएसपी 125 किलो/एकर लागू करावा. फॉस्फरसचे निर्धारण कमी करण्यासाठी एसएसपी शेणखत/कंपोस्टमध्ये मिसळावे.

3. सल्फेट ऑफ पोटॅश लागू न केल्यास, फुलांच्या अवस्थेत कमी तापमान आणि ढगाळ वातावरणाचा अंदाज असल्यास 15 किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश द्यावे.

4. देठ परिक्षण चाचणी: 70% कॅंपफॉल अवस्थेवर, देठ नमुने पोषण परिक्षण साठी घेतले पाहिजेत. नमुन्यासाठी गुच्छाच्या विरुद्ध असलेली पाने घ्यावीत.

मणी वाढीची अवस्था:

1. मणी सेट केल्यानंतर, 15 किलो 12-61-0/एकर 2-3 स्प्लिटमध्ये लावा.

2. मणी चा आकार 2-4 मिमी असल्यास, 2 ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड / 0.5 ग्रॅम कॅल्शियम चीलेट प्रति लिटर फवारणी करावी. चांगल्या शोषणासाठी जिब्वेरलिक ऍसिड ची (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करावी.

3. जर मणी चा आकार 5-8 मिमी असेल तर 2 ग्रॅम कॅल्शियम क्लोराईड / 0.5 ग्रॅम कॅल्शियम चीलेट

प्रति लिटर फवारणी करावी. चांगल्या शोषणासाठी जिब्लेरलिक ऍसिड ची (शक्यतो पुढच्या दिवशी) लगेच फवारणी करावी.

4 8-10 मिमी बेरीच्या आकारापासून मॅग्नेशियम सल्फेट @ 10kg/एकर ड्रिपद्वारे वापरावे.

5. पोटॅश सल्फेट आणि मॅग्नेशियम सल्फेट प्रत्येकी @ 3g/एकर 8-10 मिमी बेरीच्या आकारात फवारणी करावी.

6. 8-10 मिमी बेरीच्या आकारानंतर, अमोनियम सल्फेट 25 किलो /एकरच्या रूपात 4 भागांमध्ये चुनखडीयुक्त जमिनीत आणि युरिया 15 किलो /एकर इतर जमिनीत 3 भागांमध्ये नायट्रोजनचा वापर सुरू करावा. पुढील दोन आठवडे 3-4 भागांमध्ये सल्फेट ऑफ पोटॅश किंवा 0-0-50 25 किलो / एकरसह याचा पाठपुरावा करावा.

7. माती चुनखडीयुक्त असल्यास, छाटणीनंतर 65-70 दिवसांनी झिंक सल्फेट आणि फेरस सल्फेट @ 5 किलो / एकर वापरवे.

8. पावडर बुरशी प्रसार होण्याची शक्यता. द्राक्षाच्या वेलात पोटॅशियमची पातळी एकतर पानासंबंधी स्प्रे @ 4-5 gm सल्फेट ऑफ पोटॅश / लि. आणि ठिबक @ 15 kg सल्फेट ऑफ पोटॅश / लि. द्वारे वाढवा जर

गेल्या 20 दिवसांपासून लागू केलेला नसेल.

परिपक्व अवस्था ते काढणी अवस्था

1. सल्फेट ऑफ पोटॅश किंवा 0-0-50 @ 25 किलो / एकर 3-4 भागांमध्ये पुढील दोन आठवड्यांसाठी वापरावे. चुनखडीयुक्त जमिनीत मॅग्नेशियम सल्फेट @ 4g/L फवारणी करावी.

III. कॅनोपी व्यवस्थापन

सध्याच्या परिस्थितील हवामान आणि उपाययोजना

सध्याच्या हवामानात वेलींच्या वाढीच्या अवस्थेतील करावयाच्या उपाययोजना.

- 1) द्राक्षबागेतील छत मोकळा असावा. यामुळे खाण्याच्या गुणवत्तेत सुधारणा करण्यासाठी द्राक्षाच्या घडांवर योग्य वायुवीजन आणि सूर्यप्रकाशाचे वितरण होण्यास मदत होईल.
- 2) मण्याचा आकार लक्षात घेऊन मणी विरळणी केली पाहिजे. तसेच मण्यांची प्रति घडावरील संख्या विरळणीवर आधारित असते.

- 3) मण्यांची विरळणी करतांना कात्रीचा दुसऱ्या मऱ्याशी होणारा संपर्क टाळावा. जेणेकरून सूर्यप्रकाशामुळे होणारे डाग पडणार नाहीत.
- 4) घडात पाणी उतरल्यानंतर, घड कॅनोपी खाली ठेवावेत.
- 5) रंगीत द्राक्षांच्या बाबतीत द्राक्षबेरीच्या रंग बदलण्याच्या अवस्थेत एथेफॉन @ ०.५ मिली प्रति लिटर पाण्याची फवारणी करावी.
- 6) अनेक द्राक्षबागांमध्ये रात्रीच्या वेळी तापमान कमी होत असते. यामुळे मण्याच्या विकासात अडथळा येऊ शकतो. हे टाळण्यासाठी बाजूचा घड शिथिल करावे. यामुळे जमिनीतील पोषक द्रव्ये व पाणी शोषण्यासाठी आवश्यक असलेली पांढरी मुळे विकसित होण्यास मदत होईल.
- 7) कमी तापमानात मण्यांच्या विकासासाठी पीजीआरचा जास्त वापर कमी करावा.
- 8) पेंडनकलवर गाठी विकसित झाल्यास वनस्पतींच्या वाढीस चालना देण्यासाठी नायट्रोजनयुक्त खत कमी प्रमाणात वापरावे. यामुळे गाठींचा पुढील विकास थांबवण्यास मदत होईल.

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र

फळ छाटणीनंतरचे दिवस	रोगांचा धोका			
	केवडा	भुरी	बुरशीजन्यकरपा	इतर
104	मध्यम	कमी	मध्यम	जीवाणू करपा- कमी. तांबेरा- कमी

काही भागात, विशेषतः ज्या भागात दव पसरला आहे अशा भागात डाऊनी बुरशी आढळते. डाऊनी बुरशी नियंत्रणासाठी अमिसुल्ब्रोम @ 0.375 ग्रॅम / लिटर + मॅन्कोझेब 75WP@2 ग्रॅम / लिटर (टॅक-मिक्स) किंवा डायमेटोमॉर्फ @1 ग्रॅम / लिटर +मॅन्कोझेब 75WP@2 ग्रॅम / लिटर (टॅक-मिक्स) किंवा इप्रोव्हॅलिकार्ब+प्रोपिनब @ 2.25 ग्रॅम / लिटर किंवा मंडीप्रोपमीड @ 0.8 ग्रॅम / लिटर या बुरशीनाशकांचा वापर करता येतो. निर्यातीच्या उद्देशाने द्राक्षांसाठी, जेथे पीक बेरी सेट अवस्थेत आहे, तेथे सक्रिय स्फुरद

@4 ग्रॅम / लिटर + मेटिराम @2 ग्रॅम / लिटर चे पालाषयुक्त क्षार वापरले जाऊ शकते. मात्र, पाने ओली असल्यास कोणताही वापर करावा लागत नाही. आधी पाने वाळवण्याचा प्रयत्न करावा आणि त्यानंतर बुरशीनाशकांचा वापर करता येईल. गुच्छामध्ये पाणी असल्यास, पाण्याचा निचरा करण्यासाठी फलोत्पादन ग्रेड मिनरल ऑईल @ 1.5-2 मिली / लिटर चा वापर केला जाऊ शकतो. ट्रायकोडर्मा @2-3 मिली/लिटर व ॲम्पेलोमायसेस क्विस्कालिस @ ५ मिली/लिटर या पिकांचा वापर ७-१० दिवसांच्या अंतराने सर्व पर्जन्यबाधित शेतात करावा

सांगली विभागात अवकाळी पाऊस पडल्यानंतर बुरशीजन्यकरपाव जीवाणू करपा प्रादुर्भाव दिसून येतो. बुरशीजन्यकरपा व्यवस्थापित करण्यासाठी, हेक्साकोनाझोल @ 1 मिली / लिटर चा वापर केला जाऊ शकतो. जीवाणू करपा तसेच बुरशीजन्यकरपा नियंत्रित करण्यासाठी कासुगामाइसिन + कॉपर ऑक्सीक्लोराईड @ 750 ग्रॅम / हेक्टर चा वापर करावा. किंवा सक्रिय स्फुरद @ 4 ग्रॅम / लिटर + मॅन्कोझेब 2 ग्रॅम / लिटर चे पालाषयुक्त क्षार वापरले जाऊ शकते. स्ट्रेप्टोसायक्लिन वापरू नये. निर्यातीसाठी द्राक्षबागा, रसायने/ बुरशीनाशके/ जीवाणूनाशकांचा वापर करू नये. बॅसिलस सबटिलिस @2 ग्रॅम / लिटर किंवा ट्रायकोडर्मा @ २ ग्रॅम/ लिटर किंवा २ मिली/ लिटर चा वापर करता येतो. ६०-६५ दिवसांच्या पिकात भुरी नियंत्रणासाठी पॉलीऑक्सिन डी झिंक क्षार @ 600 ग्रॅम / हेक्टर किंवा सायप्लुफेनामिड @ 0.5 मिली / लिटर किंवा मेट्राफेनोन @ 250 मिली / हेक्टर एक फेरी द्यावी. भुरी नियंत्रणासाठी प्रणालीगत बुरशीनाशकांसह सल्फर @2-2.5 ग्रॅम / लिटर चा वापर केला जाऊ शकतो.

V. कीड आणि लाल कोळी व्यवस्थापन

वाढीची अवस्था: ऑक्टोबर छाटणीनंतर बेरीच्या विकासाची अवस्था

1. सांगली परिसरात मावा किडीचा प्रादुर्भाव होऊ शकतो .प्रादुर्भाव जास्त असल्यास इमिडाक्लोप्रिड 17.8 एसएल @ 0.4 मिली प्रति लिटर पाण्यात किंवा एंटोमोजेनस फंगस लेकॅनिसिलियमचा वापर केला जाऊ शकतो.
2. कर्नाटक द्राक्ष क्षेत्रामध्ये तापमान व सापेक्ष आर्द्रता वाढल्यामुळे मिलीबग व अळीचा प्रादुर्भाव वाढू शकतो. इतर द्राक्ष विभागात वाढत्या प्रमाणात मिलीबग दिसू शकतो .

3. इमामेक्टीन बेन्झोएट 5 SG @ 88 ग्रॅम प्रति एकर किंवा सायनट्रानिलिप्रोल 10 OD @ 0.7 मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून वापर केल्यास अळींवर चांगला परिणाम होऊ शकतो

4. बुप्रोफेझिन 25 SC @ 1.25 ml प्रति लिटर पाण्यात किंवा स्पायरोटेटरामेंट 15.31 OD @ 280 ml प्रति एकर मेलीबगस नियंत्रणासाठी प्रभावी आहेत. मेलीबग व्यवस्थापनासाठी क्लॉथियानिडिन 50 डब्ल्यूडीजी ड्रिचिंगने दिले जाऊ शकते. मेटार्हिझियम, ब्युवेरिया आणि लेकॅनिसिलियम सारख्या एन्टोमोजेनस बुरशीचा वापर मेलीबगची प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी व वनस्पती धुण्यासाठी केला जाऊ शकतो.

5. ज्या ठिकाणी आर्द्रता जास्त असते अशा बहुतांश द्राक्षांच्या भागात घडावर जाळ्या करणाऱ्या अळ्या घडांचे नुकसान करू शकतात. त्यांच्यावर नियंत्रण ठेवण्याचा सर्वात प्रभावी मार्ग म्हणजे त्यांना हाताने गोळा करणे आणि मारणे कारण कीटकनाशके घडांच्या आत पोहोचू शकत नाहीत. पानांवरील अळीना देखील मारणे आवश्यक आहे कारण ते नंतर घडाच्या आत जाऊ शकतात. इमॅमेक्टीन बेन्झोएट 5 एसजी @ 0.22 ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात किंवा सायनट्रानिलिप्रोल 10 ओडी @ 0.7 मिली प्रति लिटर या प्रमाणात फवारणी करणे प्रभावी ठरते.

6. सल्फर 80 WDG @ 1.5-2.0 g/L पाणी माइट्सचा प्रादुर्भाव आढळल्यास वापरला जाऊ शकतो.

7. द्राक्षाचे घड आणि द्राक्षबागांमधून सर्व तडे गेलेल्या/नुकसान झालेल्या बेरी काढून टाकल्या पाहिजेत. या बेरी एका कंटेनरमध्ये गोळा करा आणि हा कंटेनर द्राक्षबागांपासून सुमारे 100 फूट अंतरावर ठेवा. व्हिनेगर माशी या सडलेल्या बेरीकडे आकर्षित होतील. ते मारण्यासाठी कंटेनरवर स्पिनोसॅड 45 SC @ 0.25 मिली प्रति लिटर पाण्यात फवारणी करा.

8. सांगली, सोलापूर, नाशिक, पुणे, विजापूर द्राक्ष क्षेत्रामध्ये स्टेम बोअरर (लाल रंगाच्या अळ्या) च्या नवीन प्रजातींचा प्रादुर्भाव सालीखाली दिसून येतो. मोकळी साल काढून टाका आणि मुख्यतः कॉर्डन आणि मुख्य खोडाला लक्ष्य करणारे मेटार्हिझियम अॅनिसोप्लिया @ 2.5 मिली/लिटर (पाणी 1.5 लिटर प्रति रोप) द्या.

भारतीय कृषी संशोधन परिषद राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र